

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

АКАДЕМИЧЕН СТАНДАРТ ЗА УЧЕБНА ДИСЦИПЛИНА

ЛАТИНСКИ ЕЗИК И ФАРМАЦЕВТИЧНА ТЕРМИНОЛОГИЯ

за специалност ФАРМАЦИЯ

1. Цел на дисциплината

Дисциплината „Латински език и фармацевтична терминология“ като част от програмата на студентите по фармация в МУ – Пловдив запознава учещите със специализираната терминология. Тя дава възможност за придобиване на знания по граматика на латинския език, за усвояване на термини от дисциплините фармакология, фармакогнозия, фармацевтична ботаника, химия, технология на лекарствените форми. Дисциплината включва термини от анатомията, клиниката, патологията като самостоятелна употреба и в контекста на наименованията на лекарствените продукти. Курсът разглежда законовата рамка относно начина за изписване на лекарства в рецептите като общо съдържание и с акцент върху частите на рецептата на латински език. Студентите се запознават с актуалното съдържание на Европейската фармакопея.

Обучението по латински език изгражда у студентите уменията да превеждат рецепти от латински на български език и обратно, да познават латинските имена на растенията според научната им класификация в ботаниката, да употребяват правилно наименованията на лекарствените продукти, да разбират наименованията на химичните елементи и съединения, да усвоят терминоелементите от гръцки произход, така че да могат самостоятелно да превеждат сложни термини и да конструират такива.

В края на курса студентите трябва да знаят и да могат следното:

- да владеят минимум лексика, който обслужва нуждите на дисциплини, изучавани в горните курсове;
- да владеят правилата на латинската граматика, за да работят със специализирана терминология (от областите фармакология, фармакогнозия, фармацевтична ботаника, технология на лекарствените форми);

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

- да познават принципите на образуване на сложни термини в езика на фармакологията, клиниката, терапията;
- да разбират и конструират сложни термини;
- да познават законовата рамка в Република България относно съдържанието на рецептата;
- да четат и разбират рецепти;
- да разбират термините от фармакогнозията и фармацевтичната ботаника.

2. Учебно съдържание на дисциплината

ПРОГРАМА ЗА УПРАЖНЕНИЯ

I курс, I семестър

№	ТЕМА	ЧАСОВЕ	ДАТА
1.	Увод в курса по латински език и фармацевтична терминология. История на фармацевтичната медицинската и терминология. Азбука и произношение.	2ч.	
2.	Обобщение на фонетичните, правописни и правоговорни особености на латинския език. Употреба на термини от старогръцки произход в латинския език.	2ч.	
3.	Глагол. Изявително наклонение, деятелен и страдателен залог – Indicativus praesentis activi et passivi на глаголите от четирите спрежения.	2ч.	
4.	Повелително наклонение, деятелен залог – Imperativus praesentis activi.	2ч.	

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

	Употреба на глагола в рецептурата. Употреба на наречията в рецептурата.		
5.	Категории на имената в латинския език: род, число, падеж. Употреба на падежите. Склонения на съществителните имена. Първо латинско склонение на съществителните имена. Първо гръцко склонение на съществителните имена Употреба на предлози с Accusativus и Ablativus.	2ч.	
6.	Фармакогностични и ботанически термини по I склонение. Термини от старогръцкия език във фармацевтичната и медицинската терминология на латински . Начини за образуване. Транскрибиране от старогръцки на латински език. Термини от старогръцкия език, съответстващи на съществителните имена от I склонение в латинския.	2ч.	
7.	Второ латинско склонение на съществителните имена. Второ гръцко склонение на съществителните имена. Термини от старогръцкия език, съответстващи на съществителните имена от II склонение в латинския. Наименования на лекарствата, растенията, оксидите от II склонение.	2ч.	
8.	Прилагателни имена от първо и второ склонение. Минало страдателно причастие. Бъдещо страдателно причастие. Съгласувано и несъгласувано определение.	2ч.	

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

	Имена на групи лекарства според начина на тяхното действие.		
9.	Писмено изпитване върху глагола, съществителните и прилагателните имена от първо и второ склонение, термините от старогръцки произход.	2ч.	
10.	Съществителни имена от трето склонение – обща характеристика и особености по групи. Съществителни имена от трето консонантно склонение. Съществителни имена от старогръцки произход (III гръцко склонение). Прилагателни имена за положение в пространството, образувани със суфиксите -iог и -ius. Наименования на солите по трето консонантно склонение.	2ч.	
11.	Упражнения върху съществителните и прилагателните имена от трето консонантно склонение.	2ч.	
12.	Съществителни имена от трето вокално склонение. Съществителни имена от старогръцки произход (III гръцко склонение).	2ч.	
13.	Съществителни имена от трето смесено склонение. Термини от старогръцкия език, съответстващи на съществителните от III смесено склонение в латинския.	2ч.	
14.	Прилагателни имена от трето склонение. Сегашно деятелно причастие. Употреба на сегашно деятелно причастие в наименованията на групите лекарства и при видовите имена на растенията.	2ч.	
15.	Преговор на съществителните и прилагателните имена от първо, второ и трето склонение. Упражнения.	2ч.	

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

ОБЩО: 30 ч.

ПРОГРАМА ЗА УПРАЖНЕНИЯ

I курс, II семестър

№	ТЕМА	ЧАСОВЕ	ДАТА
1.	Преговор на глагола, съществителните и прилагателните имена, причастията. Степени за сравнение на прилагателните имена. Употреба на степените за сравнение при видовите имена на растенията, във фармакологията и клиниката.	2 ч.	
2.	Съществителни имена от четвърто склонение. Термини от старогръцкия език, съответстващи на съществителните от IV склонение в латинския език.	2ч.	
3.	Съществителни имена от пето склонение. Термини от старогръцкия език, съответстващи на съществителните от V склонение в латинския език.	2 ч.	
4.	Числителни имена. Латински и гръцки терминоелементи със значение числителни имена и употребата им в наименованията на растенията и химичните съединения. Обобщение на склоненията.	2 ч.	
5.	Писмено изпитване върху съществителните, прилагателните имена и причастията от трето	2ч.	

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

	СКЛОНЕНИЕ.		
6.	Рецептура. Определение за рецепта. Части на рецептата. Видове рецепти. Действащо законодателство в Република България относно лекарствените продукти и начините за изписването им в рецептата.	2 ч.	
7.	Наименования на лекарствата. Определение за лекарствен продукт. Видове наименования на лекарствените продукти. Класификация на лекарствата по групи според начина на тяхното действие.	2 ч.	
8.	Химична номенклатура (наименования на химичните елементи и съединения).	2 ч.	
9.	Ботаническа номенклатура (систематика на растенията и научните им наименования). Термини от фармакогнозията. Наименования на растенията и лекарствените продукти на растителна основа в Европейската фармакопея.	2ч.	
10.	Твърди лекарствени форми - I. Прахове, таблетки, дражета. II. Капсули, гранули, пилули, сборове. Примерни рецепти.	2ч.	
11.	Течни лекарствени форми за перорално и външно приложение. Разтвор, микстура, емулсия, суспензия. Течни лекарствени форми, получени като горещ воден	2ч.	

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

	извлек на дроги. Примерни рецепти.		
12.	Течни лекарствени форми за инжекционно приложение. Препарати за парентерална употреба. Примерни рецепти.	2ч.	
13.	Меки лекарствени форми. Въздухообразни лекарствени форми. Примерни рецепти.	2ч.	
14.	Преговор на глагола, съществителните и прилагателните имена, причастията като граматични особености. Преговор на рецептурата, на наименованията на лекарствата, на термините от ботаниката и фармакогнозията. Преговор на термините от старогръцки произход.	2ч.	
15.	Подготовка за финален писмен изпит. Типове упражнения – обяснения на задачите и практически примери.	2ч.	

ОБЩО: 30 ч.

3. Предпоставки

Дисциплината „Латински език и фармацевтична терминология“ започва от ниво начинаещи. Предишното изучаване на романски езици подпомага подготовката по латински език. Владееенето на друг чужд език също е добра предпоставка за овладяването на латинската граматика и терминологията, защото студентите свързват новите понятия с познато съдържание.

4. Академични ресурси

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

Преподавателите по латински език са с магистърска и/или бакалавърска степен по класическа филология.

5. Материални ресурси

Интерактивна дъска, езикова лаборатория. Интернет връзка, стенен монитор, мултимедия. Платформа за електронно обучение, предоставена от МУ – Пловдив.

6. Лекционно обучение – няма

7. Лабораторни упражнения – няма

8. Семинарни упражнения: 60 часа упражнения.

- Придобиване на знания за имената в латинския език (съществителни, прилагателни, причастия, числителни) и тяхната употреба в терминологията.
- Придобиване на знания за глагола в латинския език и употребата на глаголни форми в рецептурата.
- Усвояване на термини от фармакологията, фармакогнозията, ботаниката, патологията, анатомията.
- Умения за превод от латински на български и от български на латински език на терминологични словосъчетания.
- Усвояване на словообразователните елементи от старогръцки произход, умение за конструиране на сложни термини и за разбирането им.
- Умения за четене и писане на рецепти.
- Умения за разбиране на имената на лекарствата, имената на растенията, термините от фармакогнозията.

За семинарните упражнения, които се провеждат с цяла група, се препоръчва предварително литература – учебни помагала. Като методична форма се отдава предимство на работата в екип. Форми на обучение: упражнения, самоподготовка, дискусия на предварително определени от преподавателя домашни задания, които обучаващите се задължително подготвят.

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

9. Информационни ресурси.

- Опрова Явора, Мирчев Димитър. 2019. Liber de medicis. Учебник по латински език за студенти по медицина и дентална медицина. Пловдив, Издателство на ПУ “Паисий Хилендарски. ISBN 978-619- 202-479-6
- Опрова Я. 2018. Repetitorium Latinum. Workbook for students of pharmacy, medicine, dental medicine. Издателство “Лакс бук”. ISBN 978-619-189-103-0
- Латински език и фармацевтична терминология, Я. Опрова, Т. Петринска, С., 2010.
- Латински език – учебник за медицински специалности, Р. Миланов, Д. Мирчев, Пловдив, изд. „Макрос“, 2018.
- Nova terminologia medica polyglotta et eponymica, П. Г. Арнаудова, С., 2003.
- Lingua Latina Medicinalis, V. Nikolova, I. Koleva, София, 2000.
- Систематика на растенията, И. Киряков, С., 1999.
- Фармакотерапевтичен справочник, И. Ламбев, И. Крушков, С., 2010.
- Тестове и рецептурни задачи по фармакология – сборник, Л. Пейчев, Пл., 2008.
- Фармацевтична ботаника, Б. Стефанова-Гатева, И. Асенов, Й. Бенбасат, С., 2006.
- Специализирана енциклопедия на лечебните растения в България, авт. колектив, С., 2007, одобрена като учебно помагало от МОН.
- Латинско-български ботанически речник, А. Ташев, И. Илиева, София, изд. „Матком“, 2017.
- Большой латинско-русский словарь, И. Х. Дворецкий,
<http://linguaeterna.com/vocabula/>
- English Latin dictionary online <http://en.glosbe.com/en/la/>
- Изпълнителна агенция по лекарствата към Министъра на здравеопазването.
- <http://www.bda.bg/>
- Caroli Linnaei Species plantarum. <http://www.gutenberg.org/files/20771/20771-h/20771-h.htm>

10. Контролни работи

- Провеждане на две писмени изпитвания – едно през първия и едно през втория семестър. Първото включва съществителните и прилагателните имена и терминоелементи от първо и второ склонение. Второто изпитване добавя

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

съществителните и прилагателните имена от трето склонение и съответстващите им терминоелементи от гръцки произход.

- Участие по време на упражнения, изпълнение на задачи за самостоятелна работа.
- Кратки писмени изпитвания по време на семестъра (по преценка на преподавателя).

11. Самостоятелна работа и ангажираност на студента

Препоръчва се студентите да се подготвят периодично и постоянно, седмица за седмица. Препоръчва се изучаването на лексика да следва зададения в учебните помагала модел, който е утвърденият в практиката на усвояването на латинския език. Като част от работата в часовете се изискват периодичното и навременно попълване на работните пособия (учебници, учебни тетрадки и материали, дадени допълнително от преподавателя).

12. Сътрудничество между студентите и преподавателския екип

Сътрудничество се изразява в:

- Ангажираност на преподавателя към студента и неговата предварителна подготовка, текущи трудности по усвояване на материала и възможности с индивидуална програма на учене да постигне повече.
- Възможност за разпределяне на индивидуални задачи с цел подпомагане на студента в усвояването на материята.
- Включване на студентите в екипи по научни задачи, изследвания, проекти и др.
- Провеждане на консултации по конкретни въпроси, при представяне на попълнени учебни помагала и материали.
-

13. Изпити

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

Курсът приключва с писмен изпит след края на втория семестър.

Текущата оценка, предвидена по учебния план на специалността, се дава за:

1. Поне две контролни текущи писмени работи – съответно по едно писмено изпитване, заложено по програмата, през първия и втория семестър.
2. Участие в семинарните занятия и подготовката на определените от преподавателя домашни задания; оценки от кратки писмени изпитвания (по преценка на преподавателя).
3. Представяне на индивидуални презентации (по преценка на преподавателя).

14. Стандарти за оценяване:

- Отличен (6) – за добро познаване на информационните източници, задълбочено овладени ключови и допълнителни знания и умения, осмислено и правилно разбиране на материята, умения за решаване на сложни задачи, собствено мислене и аргументиране на решенията.
- Мн. добър (5) – за много добре овладени ключови и допълнителни знания, осмислено и правилно разбиране на материята, умения за прилагане на наученото при сложни казуси, задачи.
- Добър (4) – за овладени ключови и допълнителни знания за решаване на казуси и задачи, но без да може да ги развие до самостоятелно мислене;
- Среден (3) – за усвоени ключови знания и решения на прости задачи. Задължително владеене на базови термини от фармакологията, фармакогнозията, ботаниката; преобразуване между единствено и множествено число; превод на рецепти от латински на български език и обратно.
- Слаб (2) – не отговаря на нито едно от изискванията по-горе.

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

15. Формиране на крайната оценка

Крайната оценка определя в каква степен даденият студент е постигнал целта на обучението, поставена в началото. Тя е многокомпонентна текуща оценка и се формира от:

1. оценка(и) от текущ контрол и самостоятелни задания; - средноаритметичната оценка от 2 писмени изпитвания за година (по едно на семестър) формират заедно 40% от оценката (20% от първото и 20% от второто);
2. оценка от устни изпитвания в урочната работа и текущи контролни проверки и презентация (ако са били зададени) - допълваща крайната оценка – 10%;
3. оценка от финалния писмен изпит – 50% от крайната оценка;

Ако един от компонентите на крайната оценка е слаб 2, то крайната оценка е задължително слаб 2.

Компонентите, участващи при формиране на оценката и коефициентите на значимост за всяка дисциплина, се определят от Академичния съвет с приемане на настоящия академичен стандарт на дисциплината. При семестриален изпит писмените работи на студентите се оценяват анонимно. Изпитните материали се съхраняват и се предоставя възможност на студентите да се запознаят с тях и с основанията за оценка по ред и процедура обявени предварително.

Периодът, в който се осигурява достъп на студентите до изпитните материали и резултати, е не по-дълъг от 5 работни дни след датата на изпита. Всяка дисциплина има характеристика, до която в този си вид се предоставя достъп на студента в началото на обучението. Това изискване се поставя в съответствие със ЗВО чл. 56. ал. 1, „преподавателите са длъжни да разработят и да оповестят по подходящ начин и описание на водения от тях лекционен курс, включващо заглавия и последователност на темите от учебното съдържание, препоръчителна литература, начин на формиране на оценката и форма на проверка на знанията и уменията“. Академичният стандарт за учебна дисциплина бива утвърден посредством Решение на АС – Протокол No 9/26.11.2015 г. и се публикува на сайта на МУ – Пловдив.